

INHOUDSOPGAVE BELEIDSPLAN PEUTERSPEELZAAL ONS HOL EN DE TOEL.

1.	PEDAGOGISCHE DOELSTELLING/VISIE	2
2.	ONTWIKKELING VAN HET KIND TUSSEN TWEE EN VIER JAAR	3
2.1.	Lichamelijke ontwikkeling	3
2.2.	Spraak- en taalontwikkeling	4
2.3.	Cognitieve ontwikkeling	4
2.4.	Sociale ontwikkeling en persoonlijkheidsontwikkeling	5
2.5.	Emotionele ontwikkeling.	5
2.6.	Spelontwikkeling	6
2.7.	Seksuele ontwikkeling.	7
2.8.	Signaleren	7
3.	DE GROEPEN (stamgroep)	8
3.0	Landelijk register	8
3.1	Groepsindeling en groepsgrootte	8
3.1.1	Maximale omvang	8
3.1.2	Leeftijdsopbouw	8
3.1.3	Beleid extra afname	8
3.2.	Inrichting van de ruimte	8
3.2.1	Activiteiten buiten de groep	9
3.2.2	Vier ogen principe	9
3.2.3	Achterwacht	9
3.3	Openingstijden	9
3.4.	Dagindeling	9
3.5.	Methoden signaleren	10
3.6	Leerlingvolgsysteem "KIJK"	10
3.7	Vervanging	10
4	PEUTERSPEELZAAL ONS HOL EN DE TOEL	10
4.0	Risicoinventarisatie	10
4.1.	Voeding en dieet	10
4.2.	Zindelijk worden	11
4.3.	Feesten	11
4.4.	Trakteren	11
4.5.	Brengen en halen	11
4.6.	Speelgoed van thuis	12
4.7.	Veiligheid en hygiëne	12
4.8.	Ziekte van het kind	12
4.9.	Wennen/ wenbeleid	13
4.10	Hitteplan	13
4.11	Risicomonitor	13
5.	ORGANISATIE	13
5.1.	Bestuur	13
5.2.	Personele bezetting	13
5.2.2	Harmonisatieontwikkeling 2017	13
5.2.1	Personeelsvertegenwoordiging	13
5.3.	Opleiding en bijscholing	14
5.4.	Erkend leerbedrijf	14
5.5.	Overlegvormen	14
6.	CONTACTEN MET OUDERS/VERZORGERS	14
6.1.	Halen en brengen	14
6.2.	Ouderavond	14
6.3	Klachten regeling SKK	15
6.4	Recht op privacy	15
6.5	Meldcode Kindermishandeling.....	15
6.6	Opleidingsplan 2017	15
7.	Tot slot	17

VOORWOORD

Hollum 28-2-2017

Dit Pedagogisch Beleidsplan is in samenwerking met peuterspeelzaal Het Wantij tot stand gekomen, na afspraken die zijn gemaakt binnen de regiegroep. De regiegroep is een samenwerkingsoverleg van de leidinggevenden van de peuterspeelzalen en de ambtenaar van de gemeente Ameland. Uitgangspunt is samenwerking van de peuterspeelzalen op Ameland binnen enkele jaren. Dit komt voort uit de Harmonisatiewet. Daar waar mogelijk wordt er al samengewerkt, bijvoorbeeld bij scholingsmomenten. Dat wordt dan geheel door de Stichting verzorgd.

Veel leesplezier. Mochten er onduidelijkheden of vragen over het beleidsplan zijn, dan kunt u zich wenden tot Hilda Mollema. Zij is de maker van dit beleidsplan en coördinator van de peuterspeelzalen die vallen onder Stichting Sociaal Cultureel Werk Ameland.

Vriendelijke groeten,
Hilda Mollema

PEDAGOGISCHE DOELSTELLING /VISIE

De doelstelling zoals die is vastgesteld in de statuten van de peuterspeelzaal luidt als volgt:

- A. Het bevorderen van de ontwikkeling van peuters door hen in groepsverband samen te brengen onder deskundige begeleiding;
- B. Het bevorderen van de ontmoeting en ontplooiing gedurende één tot twee dagdelen per (school-)week.

Het behalen van deze doelstelling kan vanuit verschillende oogpunten gerealiseerd worden. Wij gaan uit van het oogpunt dat ieder kind uniek is, waarbij zijn/haar ontwikkeling verloopt in fasen die gevoelige perioden kent. Daarbij is een kind van nature actief en heeft de drang om op ontdekking uit te gaan en alles zelf te willen doen. Een kind beschikt over innerlijke krachten, een sterke drijfveer is de drang naar zelfstandigheid.

De omgeving moet prikkels bieden zodat het kind zelf op verkenning gaat. Een 'goed voorbereide omgeving' komt tegemoet aan de behoefte en activiteit van een kind en nodigt het daardoor uit tot verkenning en onderzoeken en geeft het kind de kans om in vrijheid te experimenteren. Een leidster moet goed observeren en inspelen op de behoefte en interesse die het kind aangeeft. Bijzonderheden in de ontwikkeling worden door de leidsters gesignaleerd en met de ouders besproken en zonodig kan er actie worden ondernomen.

Vertaling naar de praktijk van psz Ons Hol en De Toel

- Groepsruimte:** De ruimte prikkelt het kind, zodat het zelf op verkenning gaat. Het meubilair is aangepast aan kinderniveau en er is meubilair op hoogte. Alles ziet er goed verzorgd uit en alles heeft een vaste plek. Er zijn verschillende hoekjes ingericht. Het kind moet er zich veilig kunnen voelen. De werkstukken van de kinderen zijn overal uitgestald. De beide gebouwen waar de peuterspeelzalen zijn gehuisvest zijn volledig rookvrij.
- Spelmateriaal:** Het spelateriaal waarmee wordt gewerkt staat uitnodigend in lage open kasten, en past bij de ontwikkelingsfase van het kind. Er is veel materiaal om de zintuigen te prikkelen en elk materiaal heeft een specifiek doel. Materiaal dat kapot, of niet meer compleet is, wordt gerepareerd of verwijderd en vervangen door nieuw spelateriaal.
- Dagindeling:** Er is een afwisseling van groeps- en individuele activiteiten. Er is op vaste momenten de gelegenheid om samen te eten, drinken, zingen en vertellen. Er is een vaste dagindeling, voorspelbaar maar met ruimte om hierin af te wisselen. Daarnaast is er ook veel gelegenheid om individueel bezig te zijn; alleen spelen met het materiaal, boekjes bekijken, verven etc.
- Regels:** Zowel activiteit als concentratie is belangrijk, regels dienen om dat te bevorderen; geen ruzie maken en binnen niet rennen, elkaar niet storen. Kinderen leren rekening houden met de behoeften en rechten van een ander. Helpen opruimen en niet onnodig rommel maken horen daar ook bij.
- Houding leidster:** De leidster praat, leest en vertelt veel, zonder nadrukkelijk aanwezig te zijn. Ze beweegt zich rustig en drukt zich exact uit. Ze brengt geduld en respect op voor de behoeften van de kinderen en speelt in op gebeurtenissen en ervaringen. De leidster bereidt de omgeving voor en observeert de kinderen en signaleert de bijzonderheden. Zij is zich er van bewust dat zij een voorbeeldfunctie heeft. Er heerst een goede sfeer op de groep waarin respect voor elkaar is. Tevens is het zo dat de leidster een vaste groep kinderen heeft. Kinderen weten precies wie er voor de groep staat.

Rol ouders: Tussen de ouders en de leidsters is een uitwisseling nodig over o.a. de motorische en cognitieve groei van het kind. Leidsters adviseren ouders en maken ze attent op de gevoelige periode waarin hun kind verkeert. Ouders helpen om toerbeurt mee op de groep mits er een Bewijs van Goedgedrag is overgedragen aan de leidster.

Bewijs goed gedrag: Deze worden bij de gemeente aangevraagd en voor aanvang van de peuterspeelzaal aan de leidster gegeven. Kan deze niet worden overgedragen kan de desbetreffende ouder/verzorger niet als vrijwilliger worden ingezet.

2 ONTWIKKELING VAN HET KIND TUSSEN TWEE EN VIER JAAR.

Tijdens de eerste vier levensjaren maakt een kind een enorme ontwikkeling door. In korte tijd ontwikkelt een kind een grote zelfstandigheid.

Een goede ontwikkeling is afhankelijk van interne en externe factoren, van wat het kind zelf meebrengt aan erfelijke aanleg en van de stimulans die het in zijn omgeving krijgt om zich te ontwikkelen. De snelheid waarmee en op welke wijze dit gebeurt, verschilt natuurlijk per kind. Ieder kind heeft namelijk zijn eigen persoonlijkheid, intelligentie en capaciteiten. En bij ieder kind is de stimulans uit de omgeving verschillend.

Op de peuterspeelzaal proberen wij een sfeer te creëren waarin het kind zich op zijn gemak voelt. Op die manier kan het zich optimaal ontwikkelen op alle gebieden.

In de volgende paragrafen worden in het kort zes ontwikkelingsgebieden uiteengezet, met tot slot een uiteenzetting van wat de leidsters doen aan het signaleren van problemen in de ontwikkeling van het kind.

2.1 Lichamelijke ontwikkeling

Motoriek is het geheel aan bewegingen en bewegingspatronen, dat de mens in staat stelt zijn lichaam te bewegen, te gebruiken en voort te bewegen. Al voor een kind geboren wordt zijn bewegingen waarneembaar; zonder beweging is er geen leven. De basis voor een goede motoriek wordt in de eerste levensjaren gelegd. Een baby wordt geboren met een aantal reflexen (buiten de wil om). Deze zorgen ervoor dat hij goed kan reageren op bijvoorbeeld licht en geluid, zonder dat hij hoeft te begrijpen wat er gebeurt of waarom hij zo reageert. Met het toenemen van de spierbeheersing en de ontwikkeling van het zenuwstelsel, krijgt het kind meer informatie over de wereld om zich heen.

Je ziet dat het kind leert deze informatie te begrijpen en daardoor bewust kan gaan reageren. Dat bewust reageren is van een andere kwaliteit dan het reflexmatig reageren van een baby. Voor het normaal (leeftijdsadequaat) functioneren is een goed op elkaar afgestemd zijn van waarneming en motoriek noodzakelijk (de senso-motoriek).

Een gezond kind heeft een natuurlijke bewegingsdrang. Door deze te volgen worden zijn bewegingen geoefend. Op de peuterspeelzaal worden de kinderen gestimuleerd om te bewegen. We vinden het belangrijk dat het kind zelf ontdekt wat het kan, dat hun wereld zich uitbreidt naar buiten, naar de grote wereld. Hierbij is een goede zintuiglijke waarneming van groot belang. Daardoor kan het kind op een veilige manier zijn wereld uitbreiden. Het samengaan van waarneming en motoriek geeft hem de basis van waaruit hij steeds meer kan gaan ontdekken. Hierdoor groeit zijn zelfvertrouwen. Hij leert in te schatten wat hij wel en wat hij nog niet kan. Door zelf te bewegen in de ruimte om zich heen leert hij de betekenis kennen van verhoudingen.

De leidsters zijn hierbij ondersteunend aanwezig en stimuleren het kind om de wereld om zich heen te ontdekken en te beleven.

2.2 Spraak- en taalontwikkeling

Taal maakt het bewust denken, communicatie, zelfkennis en het uiten van gevoelens mogelijk. Vanaf ongeveer twee jaar gaat het kind zinnen vormen die bestaan uit meerdere woorden. Het kind gaat ook andersoortige woorden gebruiken, zoals bijvoorbeeld voorzetsels (in, op, boven, onder) en bijvoeglijke naamwoorden (grote fiets, lieve hond).

Dat taal nauw verbonden is met het denken kun je merken als het kind zo'n vier jaar oud is. Het komt dan in de "waarom-periode". Het stelt veel vragen als: waar kom ik vandaan?

Waarom ga je koken? Waarom doe je je jas aan? Ook het feit dat het kind op een gegeven moment woorden gaat gebruiken als "want, omdat, maar" zal zijn denken stimuleren. Dan is het kind in staat om verbanden te leggen, om overeenkomsten te zoeken, om oorzaak en gevolg van elkaar te scheiden.

In de peuterspeelzaal stimuleren we de taal- en spraakontwikkeling op verschillende manieren. De leidsters praten veel tegen de kinderen. Ze benoemen datgene waar het kind naar kijkt. De manier van communiceren is daarbij aangepast aan het niveau van het kind. Als het kind een woord niet goed uitspreekt dwingen we het niet tot goed nazeggen. Het kind wordt verbeterd in het antwoord van de leidster. Het kind zegt bijvoorbeeld: "Kaan ezien". De leidster antwoordt vervolgens: "Heb je een kraan gezien?". Het is heel belangrijk om het juiste woord bij de juiste dingen of de juiste mensen te noemen.

Verder werken we met taalstimuleringspellen, zoals bijvoorbeeld het nabootsen van geluiden, het aanwijzen van lichaamsdelen, het opzeggen van versjes en het doen van geheugenspelletjes.

In de groep wordt vanzelfsprekend veel gezongen en voorgelezen. Uit onderzoek blijkt dat hoe jonger kinderen zijn als er wordt begonnen met voorlezen, hoe sneller de kinderen op de basisschool kunnen lezen, schrijven en rekenen. Ze kunnen zich later ook gemakkelijker concentreren. Bovendien vinden kinderen lezen en zingen erg leuk.

2.3 Cognitieve ontwikkeling

Een kind heeft een natuurlijke drang om de wereld te ontdekken. Deze ontdekkingsdrang zie je al bij een baby. Hierbij wordt het kind geprikkeld door zijn omgeving. Om uit te kunnen groeien tot een zelfstandig individu is het ook noodzakelijk dat het kind zijn wereld leert kennen.

Een kind leert op verschillende manieren. Door de dingen zelf te doen; ze te ervaren en dan bij voorkeur in verschillende situaties. Door dingen eindeloos te oefenen, te herhalen. En tot slot leert het kind doordat anderen ze, al of niet bewust, voordoen. Het kind doet het na.

Het denken en taal hangen met elkaar samen, maar ook het denken en het leren van het jonge kind sluiten nauw op elkaar aan. Het denken van de peuter is nog erg concreet. Dat wil zeggen dat het kind zich alleen richt op datgene dat tastbaar is, wat hij ziet en waar hij iets mee kan doen. Een peuter die in zijn bed ligt kan op dat moment wel bedenken hoe hij eruit komt, maar hij kan dit niet bedenken als hij beneden in de huiskamer zit. Hij kan zich wel iets voorstellen bij begrippen als "stoel", "lepel", maar begrippen als meubels en bestek zeggen hem nog niets. Een peuter kan nog geen onderscheid maken tussen dat wat leeft en dat wat niet leeft en tussen werkelijkheid en fantasie (magisch denken). Daarom gaat hij zelf verklaringen bedenken voor datgene wat hij niet begrijpt. In de televisie wonen bijvoorbeeld mensen, en sprookjes gebeuren echt. Deze manier van denken kan een peuter heel erg angstig maken. Als alles mogelijk is, dan is het bijvoorbeeld ook mogelijk om met het water uit het bad in het afvoerputje te verdwijnen.

Aan levenloze dingen kent een peuter menselijke eigenschappen toe: een kopje dat kapot valt is bijvoorbeeld stout. Ook in zijn spel komt het zogenaamde animistische denken terug: hij zegt bijvoorbeeld dat zijn zus stil moet zijn, omdat anders de beer wakker wordt.

Uit het bovenstaande blijkt dat de peuter nog niet in staat is om logische verbanden aan te brengen. Het inzicht in oorzaak en gevolg ontbreekt. Als de beker kapot valt omdat de peuter er tegenaan stoot, ligt de oorzaak van het kapot vallen niet bij de peuter, maar bij de beker. Die is immers gevallen. Echter, het is ook mogelijk dat de peuter zichzelf als de veroorzaker beschouwt, terwijl dit niet het geval is. Hij kan bijvoorbeeld de televisie aan willen, omdat hij op dat moment "Tik Tak" wil kijken. Terwijl dat op dat tijdstip niet wordt uitgezonden.

In de peuterspeelzaal stimuleren we de cognitieve ontwikkeling door het kind veel verschillende ervaringen op te laten doen. Door bijvoorbeeld activiteiten te doen met o.a. natuurlijke materialen, zoals zand, water en bladeren leert het kind de verschillende materialen en hun mogelijkheden kennen.

Natuurlijk zijn de leidsters een constant voorbeeld in het imiterend leren van de kinderen. Ook de andere kinderen uit de groep zijn dat. Ze leren voortdurend van elkaar. Omdat taal nauw verbonden is met het denken, wordt door de taalontwikkeling te stimuleren ook de cognitie ontwikkeld.

2.4 Sociale ontwikkeling en persoonlijkheidsontwikkeling

Vanaf de geboorte heeft het kind een eigen persoonlijkheid. Er is sprake van een aangeboren temperament. Kinderen reageren verschillend op gelijke omstandigheden. Het ene kind is motorisch erg actief, terwijl een ander kind meer passief is.

Doordat de peuter voortdurend bezig is met het leren kennen van de wereld, ontstaat bij hem langzamerhand het "ik-besef". Het wordt hem steeds duidelijker dat hij het is die de bal weggooit en dat hij het is die een koekje pakt. Hij beseft dat hij los van anderen iets kan doen. In dit gedrag is een peuter behoorlijk egocentrisch, en dat hoort volledig bij zijn ontwikkeling. In zijn denken en voelen is geen ruimte voor anderen. Op verstandelijk niveau kan hij nog niet bevatten dat er andere mensen zijn die eigen gevoelens, eigen gedachten en eigen behoeften hebben.

Het feit dat de peuter macht over zichzelf ontdekt, brengt ook met zich mee dat hij zijn eigen wil ontdekt. De peuter merkt dat hij anders kan handelen dan anderen, dat hij zich kan verzetten tegen bijvoorbeeld zijn opvoeder. Als hij van papa zijn jas aan moet, wil de peuter dat niet. Voor ons als opvoeders is dit een moeilijke fase in de ontwikkeling. Dat de peuter zijn wil aan ons durft te tonen ervaren we als positief. Hij laat namelijk zien dat hij zich veilig voelt en daarom ook zijn gevoelens van ongenoegen durft te tonen.

De koppigheid van de peuter komt ook tot uiting in het feit dat hij alles zelf wil doen. Hij wil zelf zijn brood smeren, zelf de kinderwagen waar zijn zusje in ligt duwen. Het is van de peuter geen boze opzet dat hij koppig is. Het is voor hem moeilijk om eenmaal getoond verzet weer te laten varen. Daar is hij nog niet flexibel genoeg voor.

Voor de wilsontwikkeling is de koppigheidsfase van groot belang. Immers de peuter experimenteert en oefent met de eigen wil. Het komt de persoonlijkheidsontwikkeling ten goede als de peuter deze fase goed door komt.

Door voor het kind een veilige en vertrouwde omgeving te creëren, kan het kind zijn eigen persoonlijkheid ontwikkelen. Hij kan daardoor ook uitgroeien tot een sociaal denkend en voelend mens. De leidsters "leren" de kinderen dat iedereen gelijk is en dat iedereen elkaar accepteert en respecteert zoals hij is. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen jongens en meisjes, culturele achtergrond en huidskleur.

Het is niet mogelijk en ook niet wenselijk om de peuter in alles zijn zin te geven. Op bepaalde momenten moet de confrontatie worden aangegaan. Sommige dingen moeten nu eenmaal gebeuren. Zoals een jas aan in de winter als de kinderen buiten gaan spelen. De leidsters blijven zoveel mogelijk geduldig uitleggen waarom de jas aan moet als het kind naar buiten gaat. Het kind heeft wel een keus, geen jas aan betekent niet buiten spelen.

We stimuleren zoveel mogelijk de zelfstandigheid van het kind. Daar waar het kind het zelf aangeeft en het geen gevaar oplevert, laten we het kind zoveel mogelijk zelf doen. Als het kind iets wil dat echt niet kan, proberen we hem af te leiden om hem op andere gedachten te brengen.

2.5 Emotionele ontwikkeling.

Rond de zevende maand wordt het kind eenkennig. In deze periode van eenkennigheid komt de afhankelijkheid aan vooral de moeder naar buiten. Het kind gaat huilen bij het zien van een vreemde en kruipt het liefst zo dicht mogelijk tegen mama aan. Het kind heeft zich dan al veilig gehecht aan zijn ouders/verzorgers. Als het kind veilig gehecht is kan hij in meerdere of in mindere mate overstuur raken wanneer de opvoeders het kind bij vreemden achterlaten. Bij terugkeer zal het kind contact zoeken en zich willen laten troosten door de ouders/verzorgers, om daarna weer snel verder te gaan met zijn bezigheden.

Om zich goed te kunnen hechten, is een vaste liefdevolle relatie tussen ouders/verzorgers en het kind van groot belang. Pas dan kan het kind zich veilig en geborgen voelen bij zijn ouders/verzorgers, maar ook in andere situaties.

Een kind dat zich veilig voelt, durft de wereld te ontdekken. Ook al zijn de ouders/verzorgers niet in de buurt, het kind vertrouwt erop dat het altijd weer op ze terug kan vallen. Een veilig

gehecht kind durft te experimenteren met zijn eigen wil. Hij durft zijn opvoeders boos te maken, omdat hij weet dat hij hun liefde niet verliest.

In veel situaties is de peuter een kind dat sterk en emotioneel reageert. Vaak van het ene uiterste in het andere. Driftbuien, slaan, bijten en ontzettend lief en aardig zijn. Vrijwel altijd moet de oorzaak hiervoor gezocht worden in het feit dat het kind nog niet onder woorden kan brengen wat hij voelt of wil. Hij kan nog niet vertellen dat hij boos is, omdat een ander kind zijn bal afpakt. Daarom slaat hij dat kind. Of dat hij jaloers is omdat de opvoeder met een baby op schoot zit. Daarom knijpt hij de baby (of de opvoeder).

Het komt ook voor dat de peuter wel goede bedoelingen met zijn gedrag heeft, maar dat hij wat onstuimig te werk gaat. Hij wil bijvoorbeeld een baby aaien, maar doet dit zo hard dat het op slaan lijkt. Of de peuter wil een kind omhelzen, maar knijpt hem fijn.

Bij het sterk emotioneel reageren van een peuter vinden wij het van belang dat we de gevoelens van het kind verwoorden: “Jij was met de bal aan het spelen hè? En nu ben je boos dat Jeroen er mee speelt. Zullen we Jeroen vragen of hij de bal weer aan jou geeft of dat jullie samen met de bal gaan spelen?”

Als een kind het moeilijk vindt om afscheid te nemen van zijn ouders/verzorgers, verwoorden we ook dat gevoel van het kind. Het is moeilijk voor de ouders/verzorgers als het kind verdrietig is bij het weggaan, maar we willen voorkomen dat het kind het verdriet wegstopt. Het verdriet mag er zijn, want het is ook best moeilijk om zonder papa of mama te zijn. Hiermee nemen we de gevoelens van het kind zoveel mogelijk serieus.

2.6 Spelontwikkeling

Spel neemt in de ontwikkeling van kinderen een grote plaats in. Voor alle facetten van de ontwikkeling is spel van groot belang. Door te rennen, klimmen en klauteren, oefent het kind zijn grove motoriek. Door te spelen leert het kind de eigenschappen van voorwerpen kennen. Hij leert dat hij bijvoorbeeld blokjes wel kan stapelen, maar dat dat met ballen niet lukt. Ook leert het kind d.m.v. spel contacten te leggen, samen te werken en rekening te houden met de wensen en behoeften van anderen. Spel doet een beroep op creativiteit en fantasie. Het kind kan uren met een pop spelen of van een tafelkleed een tent maken. In spel kan het kind zich uitleven en gebeurtenissen verwerken. Zo kan het kind een indringende ervaring nog maanden naspelen.

Als we naar peuters kijken valt het op dat als ze de peuterspeelzaal binnenkomen, ze naar de glijbaan en het klimrek gaan. Ook in deze fase heeft een kind veel behoefte aan beweging. Vanaf de geboorte is er al een vorm van sociaal spel te zien in de interactie tussen ouder/verzorger en kind. Hoewel het vaak lijkt alsof de kinderen samen spelen, spelen kinderen vaak tot aan hun derde jaar naast elkaar in plaats van met elkaar. De kinderen zijn met zijn drieën met poppen aan het spelen, maar alledrie apart. Ieder kind is zich wel bewust van de andere kinderen. Hij is nieuwsgierig en zal contact met hen willen. Pas bij de kleuter komen we rollenspellen tegen waarbij echt sprake is van een rolverdeling en van echt samenspel met andere kleuters.

Om goed te kunnen spelen is gerichte aandacht nodig. Het kind moet voldoende concentratie hebben om het spel ook af te maken. Al wordt zijn aandacht soms even afgeleid, hij zal zich toch weer richten op waar hij mee bezig was. Een kind dat verdiept is in zijn spel merkt niet eens op wat er om hem heen gebeurt. Al zijn aandacht is gericht op zijn spel. Hij haalt alles uit het spel wat erin zit.

Voor jonge kinderen is het dan ook erg moeilijk om onderbroken te worden om bijvoorbeeld te gaan eten. Hij kan niet overzien hoe de situatie na het eten zal zijn en het woord “straks” is voor een kind nog erg abstract. Pas als een kind vijf jaar is, kan hij zijn spel onderbreken en er later weer mee doorgaan.

Het speelgoed dat de peuterspeelzaal aanbiedt, sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Voor elke ontwikkelingsfase is er voldoende speelgoed aanwezig.

Het speelgoed moet voldoende uitdaging en mogelijkheden bieden aan de kinderen. Kinderen vinden het leuk om volwassenen te imiteren. Daarbij gebruiken ze het liefst voorwerpen die volwassenen gebruiken. Daarom staan er in de poppenhoek pannen en bekertjes en dergelijke. In de speelruimte zijn verschillende plekje gecreëerd waar de kinderen kunnen spelen. Zo is de poppenhoek bijvoorbeeld echt een hoekje waar de kinderen niet gestoord worden door de

kinderen die met auto's aan het racen zijn. Verder zijn er bijvoorbeeld een leeshoek en een bewegingshoek.

Regelmatig mogen een paar oudere peuters met constructiemateriaal spelen. Kinderen hebben niet altijd kant-en-klaar speelgoed nodig om mee te spelen.

2.7 Seksuele ontwikkeling.

Als peuter leert het kind zijn eigen lijf kennen en alle lichaamsdelen benoemen. De interesse in hoe andere kinderen eruitzien volgt hierop. Hij ontdekt op deze leeftijd ook de verschillen tussen jongens en meisjes. Er worden spelletjes gespeeld als "doktertje". Of kinderen bestuderen elkaar openlijk in de wc-ruimte.

Bij de peuter is nog geen sprake van schaamte. Hij gedraagt zich spontaan en open en hij heeft er geen moeite mee om te midden van anderen op het potje te gaan of de kleren uit te trekken. Door opmerkingen van volwassenen verliest het kind deze spontaniteit en openheid. De peuterleeftijd is ook de leeftijd waarop kinderen zindelijk worden. Met het zindelijk worden wordt het kind zich bewust van de eigen plas en poep alsook van zijn uitscheidingsorganen. De lustbeleving van de peuter heeft deels met poep te maken, het kind bevindt zich in de anale fase. Het geeft het kind een lekker gevoel om zijn plas en poep zelf te kunnen ophouden of te laten lopen.

De seksuele ontwikkeling verloopt geleidelijk en in fasen. De aandacht wordt hierbij telkens op een ander lichaamsdeel gevestigd. De emotionele ontwikkeling hangt hiermee sterk samen. Als het kind zich niet prettig voelt, valt het terug op vertrouwd gedrag. Bijvoorbeeld als het kind moe of verdrietig is, kan het zuigen op duim of speen troost bieden. Uit ervaring heeft het kind geleerd dat het "zich ontlasten" prettig is, het geeft ontspanning. Deze ervaringen vormen de basis voor het volwassen seksuele leven.

Met het voorgaande in het achterhoofd wordt er door de leidsters bewust omgegaan met de seksuele ontwikkeling van kinderen. De kinderen mogen zoveel mogelijk hun gang gaan bij het ontdekken van het eigen lichaam. Het hoort bij het kind en bij het leven. Daar waar nodig is geven we grenzen aan. Dat kan vooral voorkomen in de omgang met leeftijdsgenoten. Het is prima als de kinderen "doktertje" spelen, maar het moet voor beide partijen een leuk spel blijven. Bovendien moet het kind er in zijn ontwikkeling al aan toe zijn. Het aangeven van grenzen wordt gedaan op een manier zonder dat het kind er schuld- of schaamtegevoelens aan over houdt. Bij de seksuele opvoeding houdt de speelzaal rekening met de normen en waarden van de ouders/verzorgers. En dus ook met de normen en waarden uit de verschillende culturen en/of geloven.

2.8 Signaleren

Hoewel het tempo waarin het kind zich ontwikkelt per kind verschillend is, zijn er toch leeftijdsgrenzen aan te geven wanneer een kind zich bepaalde vaardigheden moet hebben eigen gemaakt. Er zijn uiterste grenzen die, wanneer ze worden overschreden, een signaal zijn dat de ontwikkeling mogelijk verstoord verloopt.

Wanneer de leidster in de speelzaal verontrustende bijzonderheden signaleert, zal zij het kind eerst observeren. Er kunnen altijd omstandigheden zijn waardoor het kind zich anders ontwikkelt dan gebruikelijk is. Dat is weer afhankelijk van interne en externe factoren. Daar houden de leidsters voortdurend rekening mee. Maakt een leidster zich na de observatie nog zorgen, dan zal ze hier met een of collega's over praten. Zien zij ook wat de leidster ziet? Wat valt er precies op? Bij het halen of brengen of op een rustig moment zal de leidster met de ouders/verzorgers hierover kunnen praten. Hoe denken zij over de ontwikkeling van hun kind? Zijn er misschien in de omgeving veranderingen of gebeurtenissen die van invloed zijn op de ontwikkeling. Hoe is de gezondheid? Uit wat de ouders/verzorgers vertellen, kan blijken dat er een reden is waarom de ontwikkeling even anders loopt, en verloopt de ontwikkeling na verloop van tijd weer normaal. De leidsters kunnen extra activiteiten doen om de ontwikkeling van het kind te stimuleren. Soms echter blijft het kind zich anders ontwikkelen en is er toch meer aan de hand. De leidsters kunnen de ouders/verzorgers aanraden om met de huisarts of wijkverpleegkundige (consultatiebureau) te gaan praten.

Het is natuurlijk van groot belang om met het signaleren van een ontwikkelingsachterstand of stoornis heel zorgvuldig om te gaan. De ouders/verzorgers moeten niet onnodig ongerust gemaakt worden. Maar ook niet onterecht gerust gesteld worden.

Bovendien is het bij heel jonge kinderen vaak moeilijk om met zekerheid vast te stellen of we moeten spreken van een achterstand of stoornis. Zo vroeg als mogelijk is praten we met de ouders/verzorgers over de signalen die wij bij het kind zien om op adequate wijze hulp te bieden aan het kind en om een zo optimaal mogelijke ontwikkeling en ontplooiing te vergroten en de achterstand zo beperkt mogelijk te houden.

3 DE GROEPEN (stamgroep)

3.0 Landelijk register Kinderopvang en Peuterspeelzalen.

Wij als Stichting staan vermeld in het Landelijk Register. Deze erkenning betekent dat wij werken en voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen.

U kunt ons vinden onder: Stichting sociaal cultureel werk Ameland onder KvK-nummer:41001703

3.1 Groepsindeling en groepsgrootte

De peuters die de peuterspeelzaal bezoeken in de Toel en Ons Hol variëren in leeftijd van twee jaar tot vier jaar. Meestal bezoeken de kinderen de speelzaal twee dagdelen per week. Soms is het wenselijk dat peuters de peuterspeelzaal vier dagdelen bezoeken omdat de taalontwikkeling nog niet optimaal is, of om een andere reden, bijv. de gezinssituatie.

Bij de peuterspeelzaal werken we met groepen van minimaal 9 tot maximaal 14 kinderen. Voor elke groep geldt dat er wordt gewerkt met twee vaste gediplomeerde leidsters. De leidsters worden ondersteund door een hulpouder/verzorger/(vrijwilliger) . Soms loopt er een leerling van de BWS Mavo mee om te kijken of het werken met kinderen wat voor hem of haar is. Ook kunnen leerlingen van het MBO s.p.w. ook bij ons terecht voor stages.

3.1.1: Maximale omvang

De groep is minimaal 9 en maximaal 14 kinderen. Dit beleid is vastgelegd in de gemeentelijke verordening.

3.1.2: Leeftijdsopbouw:

De leeftijd van de kinderen is van minimaal 2,5 tot 4 jaar. Er wordt geprobeerd de verhouding tussen jongens en meisjes 50/50 te houden. Leeftijdsopbouw verschilt per maand. Dat ligt aan het aantal geboortes per periode. Het ene moment zijn er veel 3 jarigen het andere moment is de groep 2 jarigen groter . Tevens houden de leidsters per ochtend een kindlijst bij, daar staan ook de geboortedata op.

3.1.3: Beleid extra afnemen dagdelen peuterspeelzaal:

Binnen de regiegroep, waar ook peuterspeelzaal het Wantij bij zit, is afgesproken dat peuters die meerder dagdelen moeten afnemen om welke reden dan ook dat dat kan. De kosten hiervan worden door de peuterspeelzaal gedragen en word niet vergoed door de gemeente.

Zit bij de totale subsidie in. Zo kan het dat peuters van het Wantij 2 ochtenden in Buren zitten en 2 ochtenden in de Toel te Nes. Dit geldt ook voor de andere peuterspeelzaal. Het is maar net waar er plek is. Voorkeur is wel om het binnen de groepen in het desbetreffende gebouw te houden. Mochten er peuters op verschillende groepen of peuterspeelzalen zijn dan is er ook overleg tussen deze leidsters over het kind.

3.2 Inrichting van de ruimte

Een peuterspeelzaal moet in eerste instantie een omgeving zijn waar de kinderen zich thuis voelen. Maar ook voor de leidsters en ouders/verzorgers moet het een aangename omgeving zijn. De vele ramen vallen meteen op aan het gebouw. Daardoor heeft het geheel een open uitstraling en kunnen de kinderen volop naar buiten kijken.

Beide peuterspeelzalen hebben de beschikking over een lokaal, kastruimte en een grote zaal, waar bij koud, nat weer binnen kan worden gespeeld. Peuters hebben ruimte nodig. Ze kijken graag eerst even rond voordat ze definitief ergens mee gaan spelen. Het lokaal is gezellig in hoeken verdeeld met een speciaal speeldoel er is veel spelvariatie. Er zijn bijvoorbeeld een poppenhoek, een boekenhoek en een hoek met een grote garage.

Verder hebben we verschillende materialen verdeeld over verschillende tafels; er is onder andere een knutseltafel, een kleitafel, een puzzeltafel, een tafel voor fantasie materiaal of

ontwikkelingsspelletjes. Het gebouw is verder aangekleed met rol gordijnen, posters en werkjes van de kinderen. En de ramen worden versierd maar dat verschilt per locatie. Het meubilair is op hoogte, zodat de leidster niet zoveel hoeft te bukken en geen kinderen hoeft te tillen. Het is Arbo verantwoord meubilair. Kinderen kunnen zelf aan tafel gaan zitten om bijvoorbeeld een boek te lezen of een puzzel te maken. In de toiletruimte is in Nes een peuter toilet. In Hollum is alles op volwassen hoogte. Er gaat altijd een leidster of een vrijwilliger mee naar het toilet om te helpen. In Hollum is een wc verkleiner met opstap aanwezig op de wc. De buitenruimte, die gedeeltelijk verhard en gedeeltelijk onverhard is, is ingericht met een zandbak, met een leuk speeltoestel, allerlei buitenmaterialen zoals fietsen, zandbakspullen en een glijbaan.

3.2.1 activiteiten buiten de groep

Wanneer er buiten activiteiten zijn zoals bijv. naar het bos dan worden ouders/verzorgers verzocht zelf hun kind te brengen en erbij te blijven. Dit is vanwege de veiligheid en verantwoordelijkheid. Deze ligt dan dus bij de ouders/verzorgers. Worden er kleine wandelingetjes gemaakt dan zijn er twee leidsters en een ouder aanwezig om mee te lopen. De peuters lopen met een touw met ringen die ze vast moeten houden. Ook is er altijd iemand of meerderen in het gebouw om te helpen. Achterwacht is altijd aanwezig onder peuterspeelzaal uren. Het verlaten van de peuterspeelzaal is minimaal en uitzonderlijk.

3.2.2 Vier ogen principe

De peutergroepen staan onder leiding van 2 leidsters en een vrijwilliger (een hulpouder) Verder zijn er onder peuterspeelzaal een beheerder in het gebouw en 3 cultureelwerkers waaronder een c.o. peuterspeelzaal en een leidinggevende. Dit is verspreid over de 2 locaties. In de deuren van de kinderopvang en peuterspeelzaal zitten ramen zodat er zicht vanaf de gang is, mocht de deur i.v.m. lawaai dicht zijn. In de peuterspeelzaal van de Toel zit al een raam.

3.2.3 Achterwacht:

Mocht de leidster onverhoopt toch alleen op de groep staan dan staat de deur van het kantoor open, zodat de werknemers op kantoor zicht hebben op de situatie en zonodig bij kunnen springen. Tevens zijn 06 nummers bekend van het personeel zodat iedereen te bereiken is bij calamiteiten en snel ter plaatse kan zijn. Op kantoor hangt een lijstje met nummers en het complete team een personeelsapp, zodat alle nummers bekend zijn per personeelslid.

3.3 Openingstijden

De peuterspeelzaal van de Stichting is in Hollum op maandag en op woensdagmorgen geopend en op dinsdagmorgen en donderdagmorgen van 09.00 tot 11.30 uur. In Nes op maandagmorgen en donderdagmorgen en dinsdagmorgen en vrijdagmorgen. De vakanties van de peuterspeelzaal vallen samen met de vakanties van de basisscholen. Wij zijn gesloten op nationale feestdagen.

3.4 Dagindeling

De peuters bezoeken de peuterspeelzaal op vaste dagdelen. We proberen een vast dagritme aan te houden. Dat is bedoeld als houvast en om voldoende tijd over te houden voor vrij spel en/of groepsactiviteiten. De vaste haal- en brengtijden zijn bedoeld voor de structuur en continuïteit van de groep.

De dagindeling van de groepen ziet er als volgt uit:

Tussen 8.50 uur en 9.00 uur worden de kinderen gebracht. Per locatie verschilt het startmoment. In Hollum gaan ze meteen in de kring en in Nes eerst even met de ouders /verzorgers een puzzel of even een spelletje, tot het moment dat ze samen met de leidsters in de kring gaan zitten. Vanaf ongeveer 9.30 uur wordt er gespeeld of geknutseld. Rond 10.00 uur wordt gezamenlijk fruit (wat ze zelf meegenomen hebben) gegeten en wat gedronken. Als het weer het toelaat gaan de kinderen na het fruiteten naar buiten om te spelen. Bij slecht weer mogen ze spelen in de speelzaal en worden er andere activiteiten aangeboden. Hierna

wordt er in de klas afgesloten met een liedje, spelletje of een verhaaltje. Om 11.30 uur kunnen de kinderen worden opgehaald door de ouders/verzorgers.

3.5 Methoden en signaleren

Vanaf oktober 2014 wordt er gewerkt met een leerlingvolgsysteem. KIIJK. Dit volgsysteem is op alle ontwikkelingsgebieden werkbaar. Het omvat het complete plaatje van de ontwikkeling van een kind. Via observaties waarbij o.a. de volgende ontwikkelingslijnen aan de orde komen, sociaal emotionele ontwikkeling, cognitief, taal, rekenen en motoriek. Deze gegevens worden verwerkt in een volgboekje. Zo worden problemen sneller en beter aangepakt, zonder het kind in een hokje te zetten. Er wordt hiernaast gewerkt met Peuterplein, en CITO-toetsen taal en rekenen.

Dit hele pakket wordt bij het verlaten van de peuterspeelzaal overgedragen aan de basisscholen. "Kijk", Peuterplein en Cito sluiten aan bij het leerlingvolgsysteem op de basisschool.

Er worden regelmatig observatie's gedaan en mochten er punten van aandacht ontstaan over een kind, dan wordt het extra begeleid en geobserveerd. Daarnaast kunnen er diverse instanties worden ingeschakeld voor een optimale ontwikkeling van de peuter. Er zijn contacten en afspraken met het consultatieburo, ZAT team, CJG en basisscholen.

3.6 Leerlingvolgsysteem "KIIJK" (observatiesysteem)

"KIIJK" is een praktisch hulpmiddel voor het observeren en registreren van de ontwikkeling bij baby's, dreumes en peuters. Met behulp van KIIJK 0-4 jaar observeer je of het kind goed in zijn vel zit, of het zich uitgedaagd voelt door verschillende activiteiten en of er signalen zijn die wijzen op een risico voor de ontwikkeling. Aan de hand van een aantal ontwikkelingslijnen zoals sociaal emotionele ontwikkeling, cognitief, motorische ontwikkeling en taal en rekenen, maak je zichtbaar wat het kind al kan en weet en welke stap in zijn ontwikkeling nodig is. Wanneer dit duidelijk is kun je inschatten hoe de ondersteuning moet zijn. Er worden dan doelen gemaakt en de leidster zal het handelen daar op afstemmen. KIIJK is het stimuleren van de totale ontwikkeling en ondersteunt hierbij.

3.7 vervanging: Doordat de leidsters bij elkaar op de groep staan is het ook gemakkelijker om bij ziekte of anderzijds de vaste groep van de collegaleidster over te nemen en zo te vervangen, zonder dat kinderen daar last van hebben. De leidster die dan vervangt, is bekend op de groep en alles gaat dan gewoon door zoals het hoort. Mocht er hulp nodig zijn wordt er binnen de collega's van de kinderopvang gekeken of daar een mogelijkheid is. Ook deze leidsters zijn bekend bij de kinderen. De peuterspeelzaal van Hollum en de Kinderopvang zitten naast elkaar en werken met elkaar.

4 algemene zaken peuterspeelzaal Ons Hol en de Toel.

4. Straffen en belonen

Kinderen krijgen altijd complimentjes voor wat ze maken, doen of hoe ze met de ander omgaan. Straffen gebeurt zelden. Wanneer een kind echt niet wil gaat het in het uiterste geval op een stoeltje apart. Dit is dan op de gang of op de groep. Personeel wat op kantoor zit wordt dan daarover ingelicht om een oogje in het zeil te houden. Verder staan er groepsafspraken in de klapper op de groep. Deze afspraken zijn tevens werkafspraken ook voor invalkrachten/vervangers

4.1 Voeding en dieet

In de kring eten de kinderen hun meegebrachte fruit en krijgen ze wat te drinken. Bij de eetgewoonten (bij feestelijkheden bijvoorbeeld) houdt de speelzaal rekening met andere culturen, geloof of visie. Een kind dat geen varkensvlees mag eten, krijgt dat ook niet. Als opvoeders willen dat hun kind helemaal geen vlees eet omdat ze vegetarisch zijn, dan geven we het kind geen vlees.

Ouders worden verzocht eventuele allergieën of dieet van het kind door te geven aan de leiding, zodat er rekening gehouden kan worden met wat het kind wel of niet mag eten en

drinken of waar het wel of niet mee kan spelen. Ook wordt er verzocht een trommeltje met alternatieve traktaties op de peuterspeelzaal te zetten.

4.2 Zindelijk worden

Zindelijk worden is voor veel kinderen een heel proces. Een kind is niet van de een op de andere dag zindelijk. Het moet daar zelf aan toe zijn. Op de speelzaal is de voorbeeldfunctie van de andere kinderen groot. Het kind ziet andere kinderen op de wc gaan en wordt gestimuleerd om het zelf te proberen. De leidster let op de reactie van het kind en zal regelmatig voorstellen om naar de wc te gaan. Wil het kind zelf nog niet, dan is dat ook prima. Doet het kind wel een plasje op de wc dan zal de leidster het kind daarvoor prijzen. Bij het zindelijk worden, leert het kind meteen dat het de handen moet wassen en het mag zelf de wc doorspoelen. Overleg met de opvoeders is wederom erg belangrijk. Zolang het kind niet zindelijk is, nemen de opvoeders zelf papieren luiers mee voor hun kind. Ze zorgen ervoor dat er een luier in de rugtas zit en eventueel kleding om te verschonen.

4.3 Feesten

Peuterspeelzaal Ons Hol en de Toel besteden aandacht aan feestdagen zoals Sinterklaas, Kerstmis, Pasen, Vaderdag en Moederdag. De tijd rond deze feestdagen doen de kinderen activiteiten die met deze feestdagen te maken hebben. Er wordt gepraat, gezongen en voorgelezen over het onderwerp. Voor het Sinterklaas- en Kerstfeest worden alle kinderen uitgenodigd om het feest op een gezellige manier te vieren.

Ook de verjaardagen en afscheidsfeesten van de kinderen worden uitbundig gevierd. Het jarige kind krijgt een feestmuts op. Er wordt uitgebreid gezongen, waarbij het kind op de stoel mag staan. Van de peuterspeelzaal krijgt het kind een kaart. Wanneer het kind vier jaar wordt krijgt het een diploma van de peuterspeelzaal. Door het telkens op deze manier te vieren, is het voor ieder kind een vertrouwd gebeuren. Het is duidelijk wat er allemaal komen gaat. Ook de wat verlegen of teruggetrokken kinderen kunnen daardoor minder angstig worden van alle aandacht.

4.4 Trakteren

Door de vele verjaardagen en kinderen die afscheid nemen, krijgt een kind nogal wat traktaties aangeboden. De voorkeur gaat met nadruk uit naar een gezonde traktatie als de kinderen trakteren; gezond kan ook erg lekker en feestelijk zijn. Met een beetje fantasie en ideeën uit tijdschriften is er een leuke traktatie te maken. Eventueel kunnen de leidsters adviseren bij het zoeken naar leuke, gezonde traktaties. Een jarig kind trakteert in principe alleen de kinderen die op betreffend dagdeel aanwezig zijn.

4.5 Brengen en halen

Het brengen van het kind is een belangrijk moment van de dag. Het kind moet afscheid nemen van vertrouwde personen. Dat kan voor sommige kinderen erg moeilijk zijn. De belofte dat hij later weer wordt opgehaald stelt het kind niet altijd gerust en het is voor jonge kinderen niet altijd te begrijpen. Het is belangrijk dat het kind weet dat de opvoeder vertrekt en dat dit niet onopgemerkt gebeurt, anders voelt het kind zich helemaal in de steek gelaten. De leidster zal het kind opvangen als de ouder/verzorger afscheid neemt. Ze gaat bijvoorbeeld samen met het kind zwaaien. Heeft het kind moeite met afscheid nemen, dan zal de leidster het troosten en proberen af te leiden met een spel. Bij verdriet probeert ze andere kinderen te betrekken. Kinderen kunnen elkaar namelijk heel goed troosten. Het verdriet wordt niet weggestopt, maar mag er zijn.

Net als het brengen is het halen een belangrijk moment. Het kind kan blij zijn dat het zijn ouder/verzorger weer ziet en hem blij in zijn armen vliegen. Soms is het kind echter zo in zijn spel verdiept, dat het lijkt alsof het hem weinig doet. Het wordt misschien zelfs boos als de opvoeder aanstalten maakt om naar huis te gaan.

De momenten bij het brengen en halen geven gelegenheid tot het uitwisselen van informatie met betrekking tot het kind tussen ouder/verzorger en leidster.

4.6 Speelgoed van thuis

De ervaring heeft geleerd dat kinderen het moeilijk vinden om hun eigen speelgoed, dat ze van huis meenemen, te delen met andere kinderen. Daar ontstaat bijna altijd een conflict over. Daarom wordt verzocht om het kind geen speelgoed mee te laten nemen naar de speelzaal. Het gebeurt echter toch wel eens dat een kind iets meeneemt. De leidsters vragen zodra alle peuters in de kring zitten om hun meegebrachte speelgoed bij de leidster in te leveren en na afloop krijgt hij/zij het stuk speelgoed weer mee naar huis.

4.7 Veiligheid en hygiëne

Risico en Inventarisatie:

Binnen de Stichting wordt jaarlijks een risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid gehouden en zonodig bijgesteld. Volgens eisen art.2.6 lid 2 en 2.9 Wet Kinderopvang en Kwaliteitseisen Peuterspeelzalen; art 17 lid 1 Besluit Kwaliteit Kinderopvang en Peuterspeelzalen; art 11 lid 1 Besluit Registers Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk.

Uiteraard is een optimale veiligheid en hygiëne van groot belang. Een ongezond leefklimaat werkt nu eenmaal besmettingen in de hand. Begrippen als voorbeeldgedrag, verantwoordelijkheid dragen voor de eigen gezondheid, en mentaliteit spelen hierbij een grote rol. Met betrekking tot hygiëne zijn de algemene aandachtspunten: het schoonhouden van de vloer, het regelmatig schoonmaken van speelgoed, het schoonmaken van het aankleedkussen na iedere verschoning van een kind, het schoonhouden van de toiletten en ga zo maar door. De leidsters wassen regelmatig hun handen, in ieder geval na iedere verschoning. In beide peuterspeelzalen hangt een papierrol om handen te drogen en neuzen te vegen, en na toiletbezoek leidsters en peuters.

Voorafgaand aan het eten/drinken in de kring wassen de peuters eerst hun handen.

Ieder jaar wordt er een risico-inventarisatie gedaan van veiligheid en gezondheid. Dit is om te kijken of er nog manco's zijn in het beleid en er zaken zijn die aandacht vereisen. Er zijn voor dit jaar geen bijzonderheden uit het Rien E gekomen. In februari 2016 zal er een nieuw risico onderzoek plaats vinden. Dit is een gegeven dat ieder jaar terug komt.

4.8 Ziekte van het kind

Een kind dat ziek is hoort niet op de speelzaal, maar thuis. In de drukke omgeving van de speelzaal kan het niet de aandacht krijgen die het kind op dat moment nodig heeft en het voelt zich dan nog ongelukkiger. Bovendien gaat het ten koste van de aandacht voor de andere kinderen. De kans op besmetting is door de omvang van de groep bovendien groot, daardoor kunnen kinderziekten op een jongere leeftijd voorkomen dan gebruikelijk is. Het is daarom belangrijk en tevens wettelijk verplicht dat een kind, dat de peuterspeelzaal bezoekt, het inentingsprogramma volgt.

De richtlijnen van de GGD worden gehanteerd bij het bepalen of een kind bij ziekte thuis dient te blijven. Een kind dient een dag zonder koorts te zijn als het weer gebracht wordt. Wanneer het kind weer op de peuterspeelzaal aanwezig is neemt de leidster aan dat het gezond genoeg is om ook mee naar buiten te gaan. Het kind moet in zoverre in orde zijn dat het weer mee kan doen aan het normale ritme van de dag. Als een kind gedurende de dag ziek wordt, dan wordt door de leiding met de ouders/verzorgers overlegd over de te nemen maatregelen. De leiding maakt gebruik van "Het handboek kind opvang gezondheid" (G.G.D.-wijzer) voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Ernstige besmettelijke ziekten bijv. T.B.C. moeten verplicht aan de G.G.D. worden gemeld, met vermelding van de naam van de betrokkene en de ziekte.

Het kan voorkomen dat een kind bepaalde medicijnen toegediend moet krijgen. Dat is op de peuterspeelzaal alleen mogelijk wanneer dit medisch verantwoord is en wanneer het per abuis niet correct toedienen van de medicatie geen schadelijke gevolgen heeft voor de gezondheid van het kind. Het verrichten van medische handelingen – al dan niet eenvoudig – door de leidster is niet toegestaan. Het kan in spoedgevallen nodig zijn medische hulp in te roepen of met het kind naar een arts of een ziekenhuis te gaan. Dit zal gebeuren door de leidster. De ouder/verzorger wordt hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte gebracht.

De leidsters hebben allemaal een BHV-cursus gevolgd, hetgeen ieder jaar wordt herhaald. Dit is aangevuld met kinder EHBO.

4.9 Wennen / Wenbeleid

Als de kinderen voor de eerste keer naar de peuterspeelzaal gaan, komen ze meestal iets eerder dan de andere kinderen. Dat is wat rustiger binnenkomen. De leidster heeft dan meer tijd voor de nieuwkomer. De ouder zal de eerste keer er bij blijven als hulpouder. De keer erna gaat de ouder weg. Het moment van afscheid nemen moet niet te lang duren. Vaak vinden kinderen het toch wel spannend en soms moeten ze ervan huilen. Toch is dat vaak heel snel weer over. Na een tijdje zijn de meeste peuters wel gewend en gaan ze met plezier naar de peuterspeelzaal.

4.10 Hitteplan:

Mocht het RIVM advies voor “uitvoering hitteplan” geven dan is de afspraak dat wij dat doen. De regels hiervoor worden opgevolgd. Bij grote hitte gaan de kinderen op de hete tijden niet naar buiten maar naar de grote zaal waar het dan lekker koel is en ze krijgen extra vocht. Zonnebrand smeren is een regel. (Dit speelt minder op de peuterspeelzaal omdat deze om uiterlijk half 12 al is gesloten.)

4.11 Risicomonitor:

Binnen de Stichting gebruiken wij de Risicomonitor van de MO-groep waarbij wij zijn aangesloten. Deze wordt ieder jaar doorgenomen en daar waar nodig bijgesteld. Wanneer er actiepunten uitkomen aangaande risico's, dan worden deze aangepakt en aangepast.

5 ORGANISATIE

5.1 Bestuur

Het bestuur streeft naar het realiseren van de doelstellingen van de organisatie. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het bestuur en het functioneren van de organisatie. Het bestuur kan taken delegeren dan wel via de statuten eigen taken geven aan leidsters, commissies en werkgroepen. Het bestuur blijft verantwoordelijk en laat regelmatig verslag uitbrengen door degenen aan wie is gedelegeerd, in de notulen van de bestuursvergaderingen worden deze bevindingen vastgelegd. Het bestuur ziet er tevens op toe dat de verschillende belanghebbenden (ouders/verzorgers) hun stem kunnen laten gelden op het moment dat er beslissingen genomen worden die hen aangaan.

Het in dienst hebben van personeel maakt een bestuur tot werkgever. Het bestuur draagt dus werkgeversverantwoordelijkheid. Concrete taken die hieruit voortvloeien zijn:

- het vaststellen van een personeelsbeleid en zorgdragen dat het beleid uitgevoerd wordt;
- het aanstellen en ontslaan van personeel;
- het (laten) uitvoeren van de financiële verplichtingen die het werkgeversschap met zich meebrengt;
- deskundigheidsbevordering.

5.2 Personele bezetting

De peuterspeelzaal heeft 4 vaste leidsters en als het mogelijk is vervangen ze elkaar. Zij hebben allen een MBO spw diploma of vergelijkbaar. Het salaris en de functie- en taakomschrijving zijn volgens de CAO-welzijnswerk. De leidster werkt parttime met een minimum van twee dagdelen. De leidster werkt met een minimum van 1 leidster op een maximum van 14 kinderen, samen met een hulpouder. Ook is er voor beide gebouwen nog een full-time leidinggevende en is er nog een part-time coordinator peuterspeelzaal vanuit de functie cultureel werker. Zij stuurt aan waar nodig is en zorgt voor beleidsmatige zaken.

5.2.2. Harmonisatieontwikkeling 2017

Zijn in voorbereiding van Harmonisatie. Oudercommissie peuterspeelzaal is in wording.

5.2.1: Personeelsvertegenwoordiging:

Binnen de Stichting is er sinds maart 2015 een personeelsvertegenwoordiging Alle lagen van werknemers zijn vertegenwoordigd in de PVT, 1 beheerder, 1 peuterspeelzaalleidster en 1 cultureelwerker. Zij vertegenwoordigen het personeel bij zaken die o.a. cao gerelateerd zijn.

5.3 Opleiding en bijscholing

Alle peuterspeelzaalleidsters hebben de vereiste opleiding, zoals omschreven in de CAO-welzijnswerk. MBO spw. Daarnaast wordt verwacht dat de leidsters actuele kennis hebben van onder andere: EHBO, kinderen met opvallend gedrag, spelactiviteiten, leerlingvolgsystemen en werkmethoden. Om hun kennis op peil te houden volgen de leidsters cursussen. Bedrijfshulpverlening heeft iedere leidster en dit wordt elk jaar herhaald.

5.4 Erkend leerbedrijf

Als organisatie zijn wij aangesloten bij Calibris, kenniscentrum voor leren in de praktijk in Zorg, Welzijn en Sport. Wij zijn een erkend leerbedrijf en voldoen aan de geëiste criteria. Stagiares zijn bij de Stichting op diverse plaatsen inzetbaar, al naar gelang opleiding en leerniveau.

5.5 Overlegvormen

Peuterspeelzaaloverleg

Twee maal per jaar is er peuterspeelzaaloverleg, in maart en november.

De onderwerpen die hier besproken worden zijn divers. Dat kan van speelgoed zijn tot het functioneren van leidsters op de groep, cursus, lopende zaken. Hierbij zijn aanwezig de leidsters van de beide peuterspeelzalen en de coördinator, zonedig de leidinggevende van de Stichting. Wanneer het wenselijk is wordt peuterspeelzaal "het Wantij" hiervoor uitgenodigd. Daarnaast is er nog regelmatig overleg met het consultatiebureau, Zat-team, basisscholen, gemeente Ameland, Partoer en zonedig andere externe vormen bijv. GGD.

6 CONTACTEN MET OUDERS/VERZORGERS

Zodra een peuter wordt uitgenodigd om de peuterspeelzaal te gaan bezoeken, begint het contact met de peuter en ouders/verzorgers.

Er volgt een intake gesprek en bij het brengen en halen zal er een contact moment zijn.

Dit zijn vaak meer gesprekken hoe een kind zich op dat moment voelt, bijv, wel niet goed geslapen, heeft dit of dat beleefd, meegemaakt. Wanneer er dringende zaken aan het licht komen of een ouder/verzorger heeft een vraag dan kan er een gesprek gepland worden zodat er privé en rustig met elkaar kan worden gesproken. Wanneer een kind naar de basisschool gaat is, er altijd een afsluitend gesprek met de ouder/verzorger. Dit gesprek gaat over de toetsresultaten, overgangsrapportage en de algemene beleving van de peuter. Deze verslagen gaan ook naar de basisschool voor de doorgaande leerlijn.

6.1 Halen en brengen

Bij het brengen en halen van het kind zullen de leidsters steeds proberen zoveel mogelijk tijd te nemen voor de overdracht van het kind. Verschillende zaken met betrekking tot het kind komen aan de orde. Verder vertelt de leidster de ouder/verzorger bij het halen globaal wat het kind gedurende het dagdeel gedaan heeft, met vermelding van eventuele bijzonderheden.

Voortdurend proberen de leidsters zich in te leven in de situatie van het kind en de ouder/verzorger. Er kunnen ook omstandigheden zijn, die van invloed zijn op het gedrag van het kind. Als de leidsters hiervan op de hoogte zijn kunnen zij bepaald gedrag van het kind beter begrijpen en het kind hierin begeleiden.

Als er behoefte is aan een uitgebreider gesprek, dan is dat vanzelfsprekend mogelijk.

6.2 Ouderavond

Eenmaal per jaar organiseert de coördinator met de leidsters een ouderavond aan de hand van een actueel thema of onderwerp. Deze avond geeft de ouders/verzorgers tevens de gelegenheid nader met elkaar in contact te komen en ervaringen te delen.

De ouderavond wordt tevens gebruikt om eventuele mededelingen te doen die de peuterspeelzaal betreffen. De aanwezige ouders/verzorgers worden in de gelegenheid gesteld om te reageren op de inhoud van de avond.

6.3 Klachtenregeling SKK/ Geschillencommissie

Het is voor ouders/verzorgers geen kleinigheid om hun kostbaarste bezit tijdelijk uit handen te geven en het vertrouwen te hebben dat de begeleiding van hun kind goed gebeurt. Voor de leidster is het zaak om te trachten een en ander naar ieders tevredenheid te volbrengen. Het kan gebeuren dat er eens iets mis gaat in de communicatie tussen leidster en ouder/verzorger, of dat bijvoorbeeld een ouder/verzorger niet helemaal tevreden is over de gang van zaken, om wat voor reden dan ook. Ervan uitgaande dat een leidster sociaal-vaardig is, zal zij voldoende tact en inlevingsvermogen bezitten om hier goed mee om te gaan. Het gaat namelijk om kinderen. Meestal ontstaat een klacht wanneer de communicatie moeizaam verloopt. Het behoort tot de taak van de organisatie om de communicatie weer op gang te brengen. Het uitgangspunt hierbij is dat de klacht serieus genomen wordt en dat het probleem zo snel mogelijk verholpen wordt, het liefst door degene die in de eerste instantie bij de klacht betrokken is.

Wanneer een verzorger een klacht heeft over de wijze waarop een leidster het kind behandelt, dient de verzorger de klacht eerst bij de desbetreffende leidster neer te leggen, omdat zij degene is die bij machte zou moeten zijn om een oplossing aan te dragen. Kunnen zij echter niet tot overeenstemming komen, dan kunnen de leidster en/of de verzorger zich wenden tot het bestuur en eventueel in een later stadium tot de Externe Klachtencommissie. De stichting is aangesloten bij het SKK zodat ouders/verzorgers zich ten allen tijde rechtstreeks en zonder tussenkomst van de leidsters/coördinator, bestuur tot de externe klachtencommissie kan richten. Informatie hierover wordt bij binnenkomst peuterspeelzaal gegeven. Per 1 januari 2016 is de SKK opgegaan in de landelijke geschillencommissie. De stappen qua klachtbehandeling zijn in wezen niet veranderd.

6.4 Recht op privacy

Ouders/verzorgers kunnen verzekerd zijn van het feit dat er zorgvuldig wordt omgegaan met persoonlijke gegevens. De peuterspeelzaal registreert een aantal gegevens van het kind dat van belang is voor een goede opvang, of die worden vereist door de GGD. Deze gegevens worden door de ouders/verzorgers ingevuld op het aanmeldingsformulier dat online wordt ingevuld. Hierbij gaat het om informatie met betrekking tot bijvoorbeeld: huisarts, telefonische bereikbaarheid op het werk en privé en een noodadres.

Deze gegevens zijn alleen beschikbaar voor de leidsters en de coördinator van de peuterspeelzaal.

Verder is er een geheimhoudingsplicht en bestaat er een afspraak over het gebruik van social-media.

6.5 Meldcode Kindermishandeling

Vanaf 1 juli 2013 is de 'Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van kracht. Deze meldcode voor de kinderopvang is gebaseerd op de basis meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De meldcode is een stappenplan, waarbij de beroepskracht stap voor stap de melding kan maken. In de meldcode staat precies beschreven hoe te handelen en bij wie men terecht kan voor vragen. Voor meer informatie verwijst ik naar het protocol wate vermeld staat op de web-site van de Stichting.

6.6 Opleidingsplan 2017

Opleidingsactiviteiten:

1 Welke leer en opleidingsactiviteiten worden er dit jaar uitgevoerd?

- Donderdag 9 februari 2017 bijscholing Meldcode Huiselijk Geweld

2 Inhoud van de scholing?

- Herhaling van de Meldcode en nieuwe info, hoe in de praktijk er mee te werken.

3 Hoe, wanneer en wie bieden aan?

- Op gemeentehuis voor alle werkers in het veld. Door Bea van den Burgh, Regiecentrum Bescherming en Veiligheid.

4 Alleen of samen met andere organisaties?

Alle werkers o.a., huisartsen, onderwijs, politie en leidsters.

Nederlandse toets niveau bepaling 2017.

Kinder EHBO, november of eerder in 2017.

Vul opleidingsplan aan met overige opleiding en leeractiviteiten:

- Bedrijfshulpverlening. EHBO en Brand. Wordt ieder jaar herhaald in maart. Is voor alle medewerkers van de Stichting waaronder KDV en de peuterspeelzaal vallen. Kan combi zijn met andere bedrijven/instellingen, ligt aan onze keuze van oefenen.
- Marian Werkman, via loopbaanbudget: Kindercoaching bij NHA reeds geslaagd.

7 Tot slot:

Er wordt voortdurend gewerkt aan de verbetering van de kwaliteit van alle facetten van de beide peuterspeelzalen van “Ons Hol” en “de Toel”. Het pedagogisch beleidsplan geeft aan wat de uitgangspunten van handelen zijn. Om dit beleidsplan up-to-date te houden zal het plan ieder jaar bijgesteld dienen te worden.

In aanvulling op dit pedagogisch beleidsplan zijn er een aantal protocollen opgesteld, zoals een protocol kindermishandeling, hygiëne, een calamiteitenplan etc.

Deze protocollen gaan dieper in op de desbetreffende onderwerpen en geven aan hoe te handelen in voorkomende gevallen. Verder ligt er op de groep een map met groeps en gedragsregels. Bijv. niet op het podium klimmen en hoe kinderen vervoerd worden bij uitjes.

Wij gaan ervan uit dat u door het lezen van dit beleidsplan een duidelijk beeld heeft gekregen van “het hoe en waarom” op de peuterspeelzaal. Mocht u echter opmerkingen en aanvullingen hebben ten aanzien van dit plan dan zijn deze vanzelfsprekend welkom.

Hollum, februari 2017